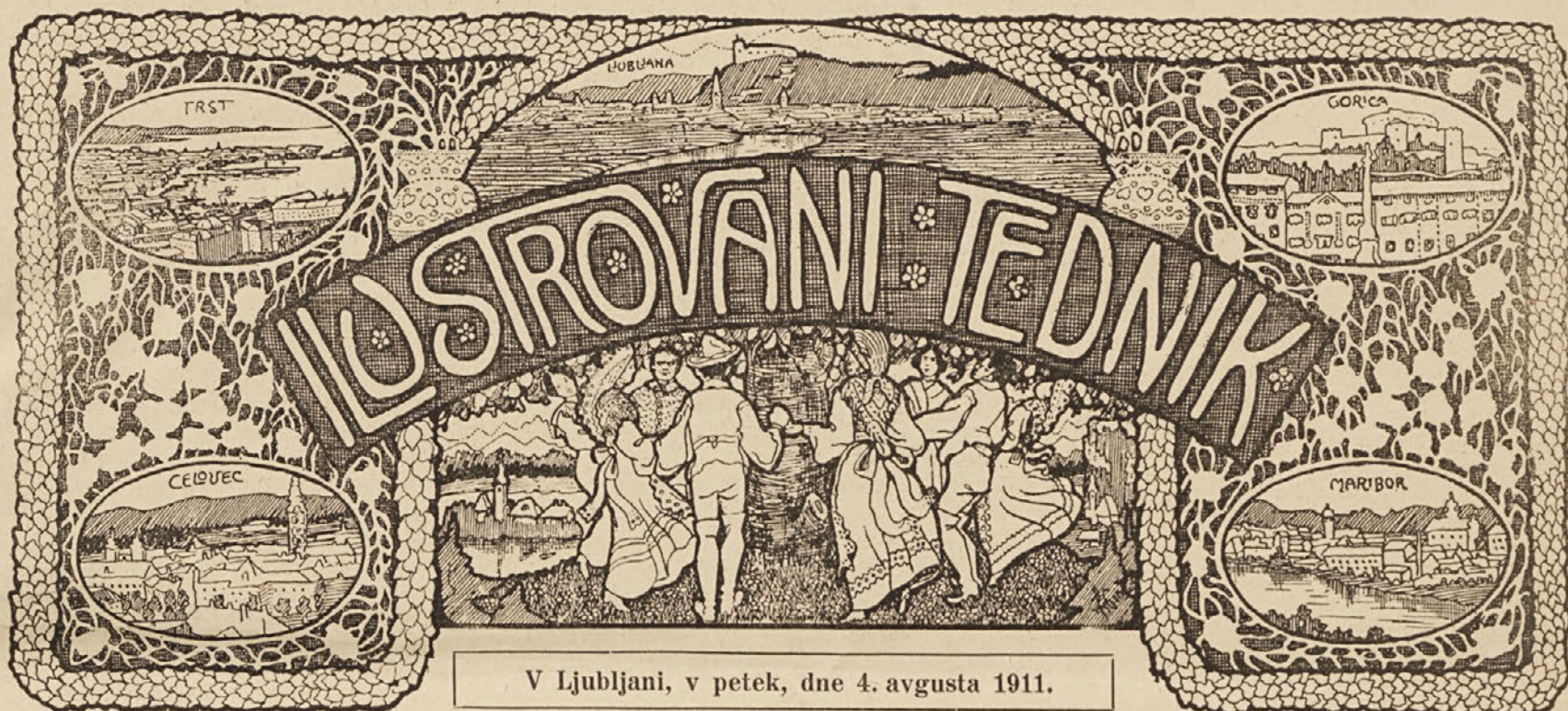

V Ljubljani, v petek, dne 4. avgusta 1911.

Naročnina za Avstroogersko: 1/2 leta K 1-80 1/2 leta K 3-50 celo leto K 7- za inozemstvo: " 2-30 " 4-50 " 9-		Redakcija in administracija: Ljubljana, Sodni ulici št. 4. Telefon (začasno) 245. Naročnina za Ameriko znaša celoletno 2 dol. 50 cent.		Oglasnina za 6 krat deljeno petitno vrsto enkrat 15 vin. — Pri več- kratnih objavah primeren popust.
Leto I.	Posamezna številka 14 vinarjev.	Na naročila brez denarja se ne ozira.	Naročnina za dijake 5 kron.	Štev. 24.

Seja državnega zbora v avstrijskem parlamentu.

1 Justični minister dr. Viktor vitez Hohenburger. 2 Poljedeljski minister baron Widmann. 3 vodja trgovskega ministrstva sekcijški šef dr. Viktor Mataja. 4. Naučni minister Karl grof Stürgkh. 5 Ministrski predsednik Pavel baron Gautsch. 6 Minister za deželnoobrambo FML. Friedrich pl. Georgi. 7 Finančni minister dr. Robert Meyer. 8 Vodja železniškega ministrstva sekcijški šef dr. Röhl. 9 Predsednik zbornice dr. Julij Sylvester. 10 Načelnik poljskega kluba dr. Leon R. pl. Bilinski. 11 Odstopivši prejšnji predsednik zbornice dr. Viktor baron Fuchs.

Ministrska klop in predsedstvo med otvorilnim govorom novoizvoljenega predsednika dr. Julija Sylvestra.

Oldřich S. Kóstelecký:

Humoreske.

VI.

Kako je šel milostljivi gospod na obisk.

(Prosto po češkem izvirniku)

Lahko bi sicer rekel, da je bil to naš gospod graščak Kožušček iz Hurkovic, o katerem bom pravil tu zelo žalostno zgodbo, toda da se ognem nepotrebnih sitnosti z milostljivim gospodom, da ga izdam, zatajim njegovo ime in ime njegove rezidence in ga bom prosto imenoval gospoda graščaka ali — kakor mu ljudstvo pravi — milostljivega gospoda, da nihče ne zve, o kom se govori. Nerač bi napravil častitemu gospodu sramoto, ni treba tega.

Torej:

Živel je nekoč graščak, že malo postaren, okrogel gospod, in ta gospod je imel zelo dobrega prijatelja, tudi graščaka in sicer v kraju, ki je bil od rezidence našega gospoda oddaljen približno 3 ure počasne vožnje. Bila sta dobra prijatelja še iz stare šole, kakor pravimo, ko je bilo med ljudmi malo več odkritosrčnosti in iskrenosti kot dandanes. Časih sta obiskala drug drugega, pokramljala sta, potožila si svoje težave, pri čemur je drug drugega tudi potolažil, časih pa se nista videla celo dve, tri leta.

Oni gospod graščak je nekoč povabil našega gospoda graščaka na obisk. Bilo je v juliju. Naš milostljivi gospod je obljubil, da pride in je tudi šel.

Odšel je pred 10. uro k onemu svojemu ljubemu prijatelju na oni slavni obisk. In odšel je v svoji kočiji. Kočija ni bila nova, napravljena je bila še po stari modi, kandidatinja za muzej, toda bila je udobna, ker je bila malo nižja, tako da ni bilo treba človeku visoko stopati nanjo in visoko z nje izstopati. Gospod graščak je bil tudi okrogel kakor globus in telovaditi se na kočiji ah, to bi bilo lepo. In kočijaž Tone je bil za to kočijo kakor vstvarjen. Ako ni bil starejši od te kočije, mlajši najbrže ni bil. — Bil je precej dolg, suh, dober človek, ki ne bi storil žalega niti kokoši, kaj šele konju, in v grajščini je služil za hlapca, ko je še živel ranjki gospod. Naš gospod graščak je pravil, da Tone „spada že k inventarju“. Rojen je bil v sesterski Moravski in je govoril do sedaj „moravsko“. Toda revež ni dobro slišal in tako je bila z njim časih grozno težka stvar.

„Tone!“ sopiha gospod graščak. „V nedeljo — greva — na obisk!“

„M-m-m“ prikimuje Tone. To je bilo vselej znamenje, da ni dobro slišal.

„Da pojdeva — v nedeljo — na obisk!“ zagrmí za oktavo močnejše gospod graščak.

„Na obisk?“ vpraša Tone.

Gospod je pritrdil z glavo.

„To je prav, milostljivi gospod. Saj se že dolgo nismo dobro imeli.“

Častiti gospod se je nasmehnil in prikimaval z glavo; „dobro se imeti“ je pomnilo za Toneta obisk, dobro jesti in veliko piti.

V nedeljo sta se torej peljala na oni slavni obisk.

Dan je bil prekrasen, samo da je bilo malo vroče „skoro kakor v Afriki“ je menil milostljivi gospod. Koder sta se peljala, povsod krasna božja narava, da je srce vriskalo. Pasovi bogatega ječmena so valovili kakor dolgi, zlati valovi, žito je bilo krasno, kakor že dolgo let ne in široko perjičje repe se je zelenelo s svojim bogatim svežim zelenjem po včerajšnjem dežju tako, da bi človeku pri tem vremenu skoro teknilo to hladno, sveže zelenje.

„Fi! to je vročina!“ je pihal gospod graščak.

Kako da ne bi bilo? Peljala sta se že skoro eno uro in božje julijsko solnce se je upiralo v kočijo tako, da je gospod graščak pod razprostrto streho kočije od sopare že komaj dihal, čeprav ga je streha kočije še branila pred hudo solnčno vročino. Ako sedi človek v kočiji sam in če ga muči vročina, si lahko pomaga vsaj s tem, da odloži klobuk, sleče suknjo in makari še telovnik sploh, da si ugodí, kakor je mogoče. — Tako tudi naš ljubi milostljivi gospod. Klobuk je že davno odložil poleg sebe na sedež in že davno si je vsak trenotek brisal z modrim, žepnim robcem pot z obraza, z las in z vratu; sedaj pa je odložil tudi telovnik, ovratnik, odpel si je srejco na prsih zleknil se udobno v kot kočije, dihal jo močnejše in si s tem hladil utrujena prsa.

„Fi! to je vročina!“ se je zopet od-dahnil.

Srce mu je že poskakovalo, ko je pomislil, da pride popoldne k cilju svojega pota in da bo pri bogatem obedu sedel v hladu in senci prijateljeve prijazne sobice. Toda kako se ta pot vleče!

Milostljivi gospod je vstal v kočiji, sklonil se k Tonetu, uprl se ob kozel, da se ne bi strkljal iz kočije in je grmel Tonetu od strani na levo uho:

„Tone — Požurite se! Da bova tam — rajši — prej — kot — pozneje!“

„M-m-m“ je prikimal Tone.

„Da — se — požurite!“

„Požuril se bom, požuril, milostljivi gospod. Hijo!“

Ko se je bližalo poludne, je bil gospod graščak, revež že skoro ocvrt. — Sedaj sedi pol oblečen v kočiji in se pihlja s svojim prazničnim, modrim žepnim robcem kakor gospodična s pahljačo, samo da gospodične ne delajo pri tem: pffff! — pffff! — fiii! Grlo ima že suho, jezik se mu je že prilepil k nebu, mast se je že začela topiti — edino, kar ga še drži pri življenju je misel na bližnjo pomoč. Tone je bil tudi že napol kuhan, toda njemu ni bilo dosti do tega. Prvič ni imel toliko masti, kakor milostljivi gospod in drugič je bil takih težkoč že vaju. Tupatam je na kozlu malo zadremal, časih dvignil čepico, obrisal z žuljavo roko pot s čela, obrisal roko ob hlače, potisnil čepico zopet nazaj, rekel „Hijo!“ in se je peljal zadovoljno naprej.

Ravnokar se je obrnil, čeprav ni bila to njegova navada, k milostljivemu gospodu v notranjost kočije in rekel.

„Ponižno prosim, milostljivi gospod, hehe, to zmrzuje.“

Milostljivi gospod se je nasmehnil Tonetu, hotel je nekaj reči, prej sebi kot Tonetu, toda v prvem trenutku ni mogel niti ust odpreti, tako so bile ustnice prilepljene. In ko jih je odprl, je počilo kakor bi vstrelil z manjšim samokresom.

Slednjič sta se pripeljala do mesta, po katerem je milostljivi gospod že davno hrepenel. To je bilo mesto, kjer se je dvigala cesta polagoma v klanec, obdana od obeh strani z gostimi senčnatimi kostanji. Mogočni kostanji na obeh straneh ceste so se med seboj takorekoč dotikali s svojimi širokimi, vejnatimi kronami na dolgost in širino, tako da so tvorili tu takorekoč enotem, visok, zelen, senčnat hodnik. Ah, kako je bilo tu krasno, v tej razkošni senci krasnega zelenega hodnika!

Milostljivi gospod ni dolgo pomišljal. Komaj je začel Tone počasi voziti v klanec, je milostljivi gospod med počasno vožnjo izstopil iz kočije tak, kakršen je bil, brez klobuka, brez telovnika, brez suknje, brez ovratnika, niti Tonetu ni bilo treba povedati, oziroma mu grmeti na uho. Vzel

si je samo svoj veliki, praznični, modri žepni robec in dežnik (ki je bil tudi po stari modi, „za dvanajst oseb“, je rekel milostljivi gospod), da bi pod njegovo senčnato streho branil teme razgrete glave pri prehodu čez vroče gorke pasove.

Ah, kako se je milostljivi gospod od-dahnil! Nekaj časa je obstal, pretegnil se, da mu je v križu počilo, potem pa je stopal polagoma ob strani za kočijo, v eni roki praznični, modri žepni robec in v drugi odprt dežnik nad glavo, udobno naslonjen na rami. Srajco je imel na prsih nekoliko razgaljeno in rokave srajce nekoliko zavihane.

Po cesti na klanec ni šla živa duša. Majhen, kmečki fantek stopa po cesti s klanca gospodu graščaku nasproti in nese na rami na palico privezane čevlje s suknjo. Srečala sta se nedaleč pod vrhom klanca. Fantek je prijel za čepico in je pozdravil: „Hvaljen bodi Jezus Kristus“.

„Na veke, na veke“, je odvrnil milostljivi gospod in se je ustavil. „Kam pa greš, maliček, kam?“

„K dedu — hi-hi-hi-he“, se smeje maliček komični obleki gospoda graščaka.

„A, kaj boš delal pri dedu?“

„Da pride k nam — hi-hi-hi-he.“

„Saj boš zamudil kosilo.“

„Ostanem pri dedu — hi-hi-hi-he.“

Milostljivi gospod vpraša z nasmehom, čemu se maliček vedno smeje.

„Hihihih.“

In maliček je šel naprej, vendar se je še parkrai ozrl in je vselej svoj široki od solnce opaljeni, zdravi obraz še bolj razširil s presrečnim: Hihihih! ki se pa ni več slišal. Milostljivi gospod se je vstavil in gledal za lepm, smejočim se fantom. — Morda mu je prišlo na misel, da je bil tudi on nekaj tak zdrav, kmečki fantek.

Res, častiti gospod se je s tem maličkom nekoliko zamudil, pa saj bo Toneta še dohi — — —

Milostljivi gospod je skoprnel. Obstal je, kakor bi ga bil kdo na cesto prilepil, sapa mu je pošla, odprl je usta, čudno, da mu ni padel dežnik iz roke, kolena so se mu tresla: Tone, kateremu se še sanjalo ni, da nima milostljivega gospoda v kočiji, je ravnokar prišel na vrh klanca, počil je z bičem in se peljal brez milostljivega gospoda zopet mirno naprej, saj je milostljivi gospod takointako želel, da naj se „požuri“, da bosta tam „rajši prej nego pozneje“.

Milostljivi gospod se je zavedel, v prvem trenutku je dal obe roki — v eni praznični, modri žepni robec in v drugi dežnik „za dvanajst oseb“ — k ustom in je začel klicati, kričati, grmeti: „Vstavi! Vstavi! Vstááávi!!! Holá! Vstavi!.... Tonééé!.... Tonééé!.... Vstááávi!....“ Kaj še! Tone ne bi bil slišal, ko bi tudi gluh ne bil. Ves trud je zastonj. Debeli milostljivi gospod teče z dežnikom na rami v klanec, kliče, kriči, grmi, toda čim dalje bolj mu peša glas, jezik se mu zopet prilepi k nebu, da niti ganiti ne more z njim, tek in sapa mu čimdalje bolj zastajata in milostljivi gospod se vstavi na klanec polmrtev, ves poten, da bi ga lahko človek ožl, zasopljen do smrti. Z razpetim dežnikom se upre na cesto in se začne oddihovati kakor ob poslednji uri: Tone je že davno drdral po klanec doli in je bil skoro že pri poslednjih kostanjih pod klancem. Čez nekaj časa je popolnoma zginil iz obzora na cestnem ovinku.

V tem trenutku se je izvil milostljivemu gospodu iz razgretih prs težek vzdih, da bi se bil še kamen na cesti začudil. S svojim modrim, prazničnim, žepnim robcem si je obrisal razpaljeno čelo in ves potni obraz.

(Dalje prih)

✕ Aviajatic Bierr v krogu svojih prijateljev.

Državni zbor.

(Slika na prvi strani.)

Prestolni govor v ceremonijelni dvorani cesarskega gradu je nudil impozantno in historično sliko. Vsi nadvojvode, člani gosposke zbornice pod predsedstvom prezidenta Alfreda kneza Windischgrätza je prišlo v sijajnih oblekah, mnogi v narodnih nošah Tirolcev, Poljakov in Malorusov. Navzočih je bilo veliko dostojanstvenikov

Rešitev avijatika Biera.

in dam. Ko je prišel cesar, ki se je nalašč zato pripeljal iz Išla na Dunaj, so mu pridili burne ovacije. Ministrski predsednik, baron Gautsch je z globokim poklonom podal cesarju prestolni govor. Cesar je nadel naočnike in z generalskim klobukom na glavi je sedel na prestol in čital govor glasno, da je odmevalo po dvorani. Njegov glas je postal nekoliko tišji, ko je govoril zadnje besede:

„Ljubezen in zvestoba Mojih narodov, za katerega blagostanje stremi ves cilj Mojega dolgega vladanja, me je spremljala ves čas in Mi bila v tolažbo in podporo v težkih urah.“

Ganjenega srca se zahvaljujem za to vsegamogočnemu, katerega blagoslov prosim na Vaše delovanje!“

Drugi dan se je odpeljal cesar v Išl nazaj. Prestolni govor je naznanjal: Volilno reformo, varstvo delavskim slojem v vsakem oziru, zidanje visokih šol, bančne in davčne predloge, soc. zavarovanje, itd.

Zbornica se je nato sestala v parlamentu (glej sliko), kjer je izvolila svojega predsednika dr. Julija Sylvestra, katerega sliko smo prinesli v zadnji številki.

Za podpredsednike so bili izvoljeni: en krščanski socialc, en socialdemokrat, en Poljak, en Čeh, en Italjan, en Rusin in Slovenec Jožef Pogačnik.

Po kratkem letnem zasedanju se je državni zbor zaključil do jeseni.

Nezgodav avstrijskega avijatika Biera v Opatiji. V Opatiji je dne 15. julija t. l. mislil poleteti čez morje avijatik Bier. Bier bi se moral dvigniti s svojim letalnim

strojem med 4. in 6. uro popoldne, poleteti nad morjem mimo Voloske - Opatije in potem krožiti nad mnogoštevilnim brodovjem, zbranim pred Volosko-Opatijo, med katerim sta se nahajali tudi dve veliki angleški bojni ladji. Okolo polpete ure popoldne se je dalo iz „Preluke“, kjer se je nahajal Bier s svojim letalnim strojem, znamenje, da se polet prične. Kmalu nato je zagledala ogromna množica ljudstva, zbrana na obali, da leti liki velikemu belemu ptiču, po ravnini kamenoloma „Preluke“ proti morju Bier s svojim letalnim strojem. Še nekoliko trenutkov in Bier se prikaže nad morjem. Vsled pritiska severnega vetra pa se je letalni stroj nagnil na desno stran in desno krilo se je dotaknilo morja in Bier se je zaletel s strojem v morje. Rešila ga je neprostovoljne kopelji mala ladja, letalni stroj pa so vzdignili šele po

noči. Stroj je bil tako pokvarjen, da se na polet v nedeljo sploh ni moglo niti misliti. Po padcu avijatika Biera v morje so skočile vse avstrijske bojne ladje na pomoč. Ljudje v Voloski in Opatiji so pa bili enoglasnega mnenja, da še nikoli ni toliko ljudi gledalo enega, ki bi se šel kopat.

Druga slika nam kaže avijatika nadporočnika Biera v krogu svojih prijateljev in gostov, a v ozadju njegov letalni stroj, kateri tehta z letalcem vred okolo 600 kg.

Čoln, ki je vodljiv iz daljave. Norimberžan Chr. Wirth je izumil napravo, po kateri se lahko čoln ali ladja vodi iz obrežja do približno 30 kilometrov v obsegu, ne da bi sedel kdo v nji. Poskušna vožnja se je izborno obnesla. Med vožnjo so se slišali pri vsakem novem obratu streli in zvonjenje. Električno valovje, poslano iz obrežja, vjame žično omrežje na ladji in vodi elektriko h krmilu. V vojaških krogih je zbudila ta iznajdba zanimanje in bo gotovo veliko koristila, ker se da ta naprava uporabiti, ne le za ladje na vodi, ampak tudi za podvodne čolne in zrakoplove. Po takih, od obrežja dirigiranih ladjah, se lahko zapre luka, polagajo mine in vznemirja sovražno brodovje.

Pomanjkanje vode in „kamenje lakote“ v Labi. Vsled letošnje vročine in pomanjkanja dežja je padla v reki Labi voda tako zelo, da se je zopet pokazalo takozvano „kamenje lakote“, ki slovi kot spomenik suše med ljudstvom. Od 15. stoletja sem, se je na tem kamenju zaznamovala višina vode. Najstarejša letnica je 1417. Na tem kamenju so zapisane besede: „Ako me zagledaš, plakaj!“ Tako se poroča, da so leta 1477. goreli gozdovi v Rohlem in Grimi tri mesece. L. 1472. ni deževalo od binkošti 12 tednov popolnoma nič in ljudje so morali miljo daleč hoditi po vodo, da so si jo kupili. In bila je dražja, kakor vino. L. 1518. ni deževalo od začetka septembra do koncem decembra, tako da mlinci niso mogli mleti. V prejšnjem sto-

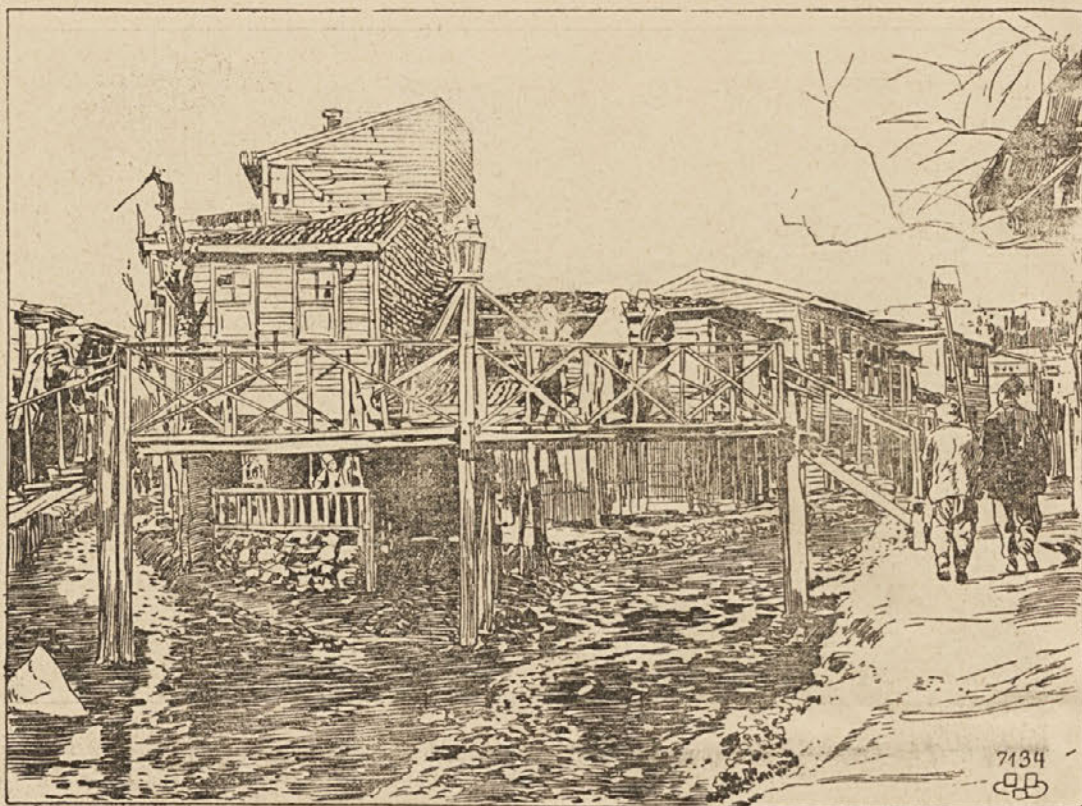

Požar v Carigradu.

letju je bilo l. 1842. posebno vroče in ni bilo dežja cele štiri mesece. Naša slika nam kaže izsušeno reko Labo pri Bodenbahu in „kamenje lakote“.

Otvoritev jubilejne paralelne ceste Matulje-Volosko-Opatija-Vasansko. V nedeljo dne 23. julija se je otvorila ta toli zaželjena cesta, ki drži paralelno s staro državno cesto, mimo gori imenovanih krajev. Cesta je dolga skoraj 6 kilometrov in in široka 9 metrov. S to cesto je mnogo pomagano prometu, kateri je bil do sedaj na državni cesti naravnost ogrožen, vsled česar je trpela mnogo cesta sama na sebi a še več pa pasanti. Otvoritvi ceste je prisostvoval tržaški namestnik princ Hohenlohe (1), Volosko-Opatijski župan dr. Stanger (2), okrajni glavar baron Schmid-Zabierow (3), predsednik zdravilišča profesor Glax (4), graditelj ceste J. Franković (5), gospa ravnatelj Valitarjeva in razne druge osebe. Raz to novo cesto, ob kateri se zdajo že sedaj nove vile, je krasen razgled na morje in sploh na celi liburnijski zaliv.

Na razvalinah Carigrada. V nedeljo 23. t. m. je izbruhnil na več krajih turške prestolnice silovit požar, ki je povzročil ogromno škodo. Glavno ognjišče ognja, ki je pustošil v obliki velikanskega polmesca proti Bajazidovi mošeji, je okrog džamije Laleli in se razteza do Valenškega akvedukta ter do mošeje Mohameda II., na jugu pa do Marmorskega morja v okraj Kum Kapu. Predmestja Ak-Serei, Salebi, Vlanga

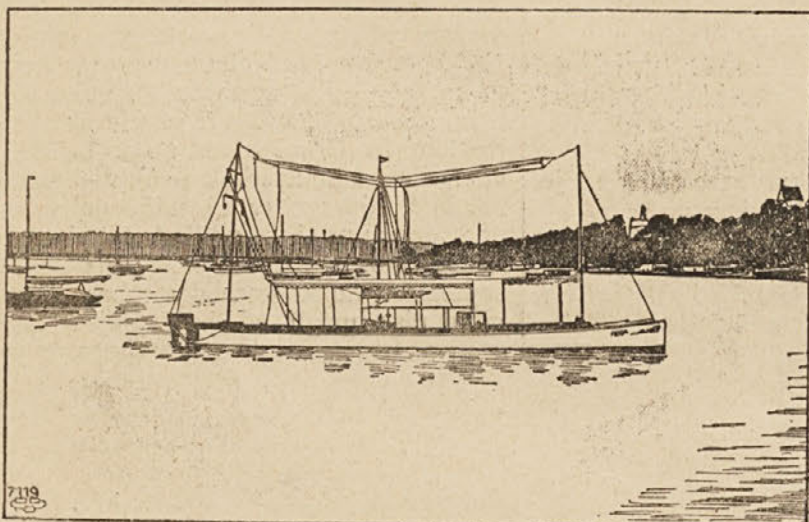
Del pogorenega oddelka lesenih hiš v Stambulu.

Leta 1714., 1755., 1808. so razsajali v ozkih, z lesenimi barakami napolnjenih ulicah strahoviti požari in leta 1826. je pogorelo nad 6000 hiš med njimi tudi poslaštva. Letos je uničil požar 6. februarja brzojavno postajo visoke porte ter notranje ministrstvo in poslopja državnega sveta. 1. marca t. l. je uničil požar v predmestju Kutgunšuku 120 hiš, 5. aprila je pogorelo v predmestju Kadiköi 300 hiš in so tudi ta požar zantile zlobne roke. Končno je zgorelo 14. jun. v Usküdariju 40 hiš. Največji požar pa je bil v letu 1870. in v avgustu l. 1908., ko je pogorela polovico mesta in je poginilo v plamenih več sto ljudi.

Peš čez Starnberško jezero. Skoraj neverjetno se nam zdi to, a res je, kakor

kaže slika. Neki Josef Keiler iz Bavarske je iznašel take čevlje, in se šel sprehajati po jezeru, kar se mu je vkljub valovom, ki so bili precejšnji, izborno obneslo. Hodil je po vodi okoli 1½ ure. Ti čevlji so podobni valjarju, ki so zadaj in spredaj zaženi, dolgi 2 metra in merijo v premeru 40 cm, ter so narejeni iz mede, vse to pa prevlečeno z jadrnino. Dasi je iznajdba interesantna, vendar bo še vsekako potrebno izboljšanje. Tudi za hojo po vodi v takih čevljih treba biti človeku izurjenemu.

Kranjska gora. Kranjska gora tujca vedno znova očara s svojim veličastnim gorskim ozidjem, divjimi skalnatimi stenami in blestečimi snežniki. V zadnjih letih je to krasno planinsko letovišče lepo napredovalo. Lična gorska vas, nudi s svojimi lesenimi in s cvetjem odičenimi hišami še vedno značilni utis, stare gorenjske vasi. Hotela Razor in Slavec sta se izdatno razširila in udobno opremila. Tudi v romantični Pišenci so se izvršile velike izpremembe. Mesto stare, kamenite steze, vodi sedaj tja široka, z velikimi stroški napravljena cesta, ob kateri je zasajen drevored. Poleg ceste napravilo se je novo tenis

Čoln, ki je vodljiv iz daljave.

so pogorele popolnoma. Ogenj je izbruhnil na dan narodnega praznika, na dan zasedanja prestola po novem sultanu, in ima politično ozadje. Gotovo je, da je bilo to pripravljeno, zakaj ogenj je izbruhnil nenkrat na več delih mesta. Zaprli so že okoli 60 požigalcev. Med požarom so se dogajali naravnost pretresljivi prizori. Napol in popolnoma nagi ljudje so divjali po ulicah, metali se po tleh in rjovel. Eksploziralo je zdaj v tem, zdaj v onem bazaru, tu se je udrla streha. Cele ulice so bile kakor goreče morje in ljudje so se kar metali v ogenj, gotovo zblazneli. Ob 10. uri zvečer sta bila mestna dela Sulejmanyen in Usunčaršija eno ognjeno morje. Poročila trde, da je zgorelo nad 50 oseb. Okoli 400 policistov je ranjenih, mnogo se jih pogreša. Oslepelo je vsled požara nad 100 ljudi, precej jih je tudi zblaznelo. 100.000 oseb je brez strehe in škoda znaša nad 40.000.000 K. Upepeljenih je nad 2224 hiš, nad 300 prodajalen, 15 pekarij, 16 krasnih mošej, 2 vladni poslopji, 2 derviška samostana, 1 mavzolej ter več šol in drugih javnih poslopij. Zgoreli so tudi vsi načrti za vojno s Crnogoro. Ko je zvečer gorel že velik del mesta, je stopil sultan na balkon in se razjokal. Naši slikarji nam kažeta pogorišče, razvalino Carigrada.

Peš čez Starnberško jezero.

Dovje - Mojstrana v ozadju Triglav in Rjavina.

igrišče ob koncu ceste pa tvori umetno zajezena Pišenca krasni vodopad. Ko prekoramo most zapazimo za njim prostorne sipine, katere je napravila Pišenca in na robu lepo minjaturno jezero, ki se je spremenilo v obširno kopališče, z udobno urejenimi kabinami. Ob kopališču dalje razprostira se veličastni naravni park, skozi katerega vodi nova, že omenjena cesta in številne uzorno vzdrževane stezice, ki napravljajo že utis zdravniškega parka. Kopališče napravilo se je po uzoru že popularne kopeli Danice v Bohinjski Bistrici, in je svoj uzor vsekako prekosila. Obisk kopališča je tako velik, da je potreba graditi že nove kabine. Po zimi napravi se tukaj drsališče in lepo sankališče. Vse te z velikimi stroški izvršene naprave so zaslug prometa društva v Kranjski gori, kateremu načeljuje okrožni zdravnik dr. Tičar. Uspehi prizadevanja prometnega društva kažejo se v naraščanju letoviških gostov in turistov, ki so razveseljivo znamenje, da bo v kratkem tudi ta krasna letoviška točka v vrsti prvih kranjskih letovišč.

Nekaj zgodovine „Žirovnikovega zbora“ v Št. Vidu nad Ljubljano. (Konec.)
Toda za solncem pride dež, ali celo — vihar. Šola, petje in drugo delo je toliko utru-

Otvoritev jubilejne paralelne ceste Matulje—Volosko—Opatija—Vasansko.

dilo pevovodjo, da je moral za nekaj časa odjenjati. A to še ni bilo vse. Začeli so ruvati proti zboru ljudje, ki bi ga bili morali posebno podpirati. Zlobni ljudje so iskali

in brskali, kje bi kaj dobili, da bi izpodnesli pevovodjo. Celo občinski odbor je sklenil z večino, naj gosposka prestavi pevovodjo iz Št. Vida. Pa se se to potrudili zaman. Koliko intrig, preganjanj, obrekovanj itd. je bilo treba prestati tiste čase, se ne more v kratkem povedati. Toda zbor je to neurje junaško prenesel. Stopal je z mirno vestjo čez polena, ki so mu jih metali na pot, in srečno premagal vse ovire v zavesti, da je pravica in resnica na njegovi strani. Dobro so se imeli. Kamor so prišli, so jih bili veseli, ker so znali zapeti precej narodnih in tudi umetnih pesmic. To je zbor zopet navduševalo k novemu delu. Poleg petja se je uvedlo tudi predavanje iz realij in telovadba. A telovadbo so kmalu opustili, ker so si pevci itak krepili telo: kmetje na polju, rokodelci pa v delavnicah. Toda ena ura v tednu kmalu ni več zadostovala in privzeli so še eno uro. Ko so bili v glavnem predelali realije, se je začelo predavanje o zdravstvu (dr. P. Kanc), o pravu (dr. J. Žirovnik), o socialnih zadevah (prof. I. Franke) in o drugih aktualnih zadevah (strokovni učitelj A. Sič). Za dekleta je predaval pevovodja o vzgoji, ko je dr. Žirovnik fantom razlagal upravno pravo itd. Zbor je sploh prišel tako daleč, da je imel v tednu dve uri predavanja za fante, eno uro za dekleta, eno uro petja za moški zbor in eno do dve uri petja za mešan zbor skozi vse leto in še celo v počitnicah. Ker mu je na vseh koncih in krajih primanjkovalo časa za shajanje, želja po napredku in iz-

obrazbi je bila pa čimdalje večja, si je ustanovil tudi lepo knjižnico, katero bo prej ali slej izpremenil v javno ljudsko knjižnico.

To je bila torej nekaka ljudska visoka šola. Rodila je obilo sadu. Št. Vid se je pomladil, prepri so ponehaval in bojev ni bilo več. To vse se da dokazati iz zendarmerijskih poročil. Fantje so peli in se lepo bratsko menili med sabo in ves mlajši rod jih je posnemal. Med njimi ni bilo ne kletve ne kvantanja, ne ponočevanja ne popivanja; vsak v svojem krogu je bil vesten in varčen delavec. Nastopali pa niso samo doma. Napravljali so izlete na Bled, v Kranj, Kamnik, Loko, Ljubljano. Sodelovali so pri veselicah: C. Metodove družbe, Delavskega Podpornega Društva, „Slavca“, „Sokola“ in ognjegasnih društev. Posebno se je Žirovnikov zbor odlikoval pri koncertu „Zveze Slov. Pev. Društev“, dne 4. decembra 1910, ko je v splošno pohvalo zapel: narodno „Se davno mračil“ in Adamičevi „Fantu“ in „Lipa“. Povsod so jih bratsko sprejemali in hvalili njihovo idealno stremljenje in njihovo vztrajnost. Nasprotniki so videli, da takim kremenitim ljudem ne morejo do živega z zabavljanjem. In zgodil se je velik čudež. Kar so preje preganjali — so začeli zdaj gojiti. Začeli so posnemati „Žirovnikov

Kranjska gora.

zbor“. Začeli so s predavanji in peli so tudi — narodne pesmi, zaradi katerih so začeli gonjo proti „Žirovnikovemu zboru“. „Žirovnikov zbor“ je torej zbudil zavist v nasprotnikih, ki so vsled tega začeli delati kolikor tolko za izobrazbo ljudstva. Zaradi tega tekmovanja menda ni bilo kraja v deželi, kjer bi se bilo razmerno tolko storilo za izobrazbo naroda, kakor se je storilo v Št. Vidu. Dobre posledice gotovo ne bodo izostale. In ko bodo ponehale politične strasti, bo narod vedel to delo tudi ceniti.

„Žirovnikov zbor“ je prenehal z rednimi vajami, ko je bil njegov ustanovitelj „iz službenih ozirov“ prestavljen v Borovnico. Shaja se pa še skoraj vsak mesec, ko ga pride Žirovnik iz Borovnice obiskat.

Vendar „pa vsaka reč en čas trpi“, kakor je rekel Kranjec, ko je Francoza zibal, in — tudi ta zbor bo „trpel“ samo tako dolgo, dokler si večina članov ne ustanovi lastnih domov. Ko se to zgodi, se bodo pa gotovo še shajali vsaj parkrat v letu, da se pomlade ob spominih na lepo preživela mladostna leta in utrde v idejah, ki so jih gojili in po katerih so živeli, to je skrbeti za duševno in materialno samostojnost in zvesto čuvati da jim to ne ugnobe — strasti, ki so največje sovražnice srečnega življenja.

Bog živi in čuvaj te srečne ljudi!

Iz „Naših Akordov“.

Zanimiva kažipota. Tudi kažipote so začeli napravljati prav umetniško. Na naši sliki vidimo najprvo šlezkega kmetovalca, ki brusi koso. Kosa, kot kažipot ima napis v slezkem narečju „No Gierschdorf“ — (V Giersdorf). — Drug kažipot se nahaja na travniku ob križpotju, kot šolar in kaže s prstom, kam pelje pot, ki je napisana na tabli, kojo nosi na prsih. Lepo izrezane in pobarvane podobe so zelo okusne.

Najnovejši angleški dreadnought. Te velike ladje nam kaže naša slika iz zračne perspektive. Podrobnosti, kako so te ladje opremljene, so tajne. Ve se le toliko, da imajo po 10 velikih topov, katerih vsak tehta 86 ton, vsaka krogla 1250 funtov. Ampak to njebrže še niso največje ladje, konkurenca bo porodila nove in še večje.

Opozorjamo na inserat slovenske veležganjarnice R. Diehl v Celju.

Zanimiva kažipota.

Drobiž.

Slonovo maščevanje. Na komičen način se je znal maščevati pred nekaj dnevi v Mariboru slon cirkusa Strassburger pri svojem izkrcanju iz zatohlega in soparnega železniškega voza. Splošno slon nerad potuje po železnici. Taka ogromna, tolsta masa ne more pretrpeti v ozkih živinskih vagonih sedanje vročine. In naravno, da je slon z veseljem tuljenjem pozdravljal trenotek rešitve, ko se mu bo dovolil prost izhod v hladno senco. Čas je potekal in potekal; a na svojo veliko žalost je moral že nemirni slon opaziti, da se je še le začelo dolgo pregovarjanje med njegovim ljubljencem strežajem in železniškim uslužbencem zaradi njegovega izkrcanja. S slonom lastno nemirnostjo je začel vladljati semintam po vagonu. Ko pa je zapazil, da je prišlo med strežajem in uslužbencem do

prepira in dejanskega spopada, mu je šinila v glavo maščevalna misel. V njegovem vagonu je stala velika posoda z vodo. Z rilcem je hitro posrkal vso vodo, nameril na to svoj rilec na strežajevga sovražnika in spustil nanj — dolg hladan curek. Železničarju se je takoj ohladila vroča kri in zaglušen krohot je zadonel po kolodvoru med železniškim osebjem, ker se je slon tako originalno maščeval — za svojega ljubljence.

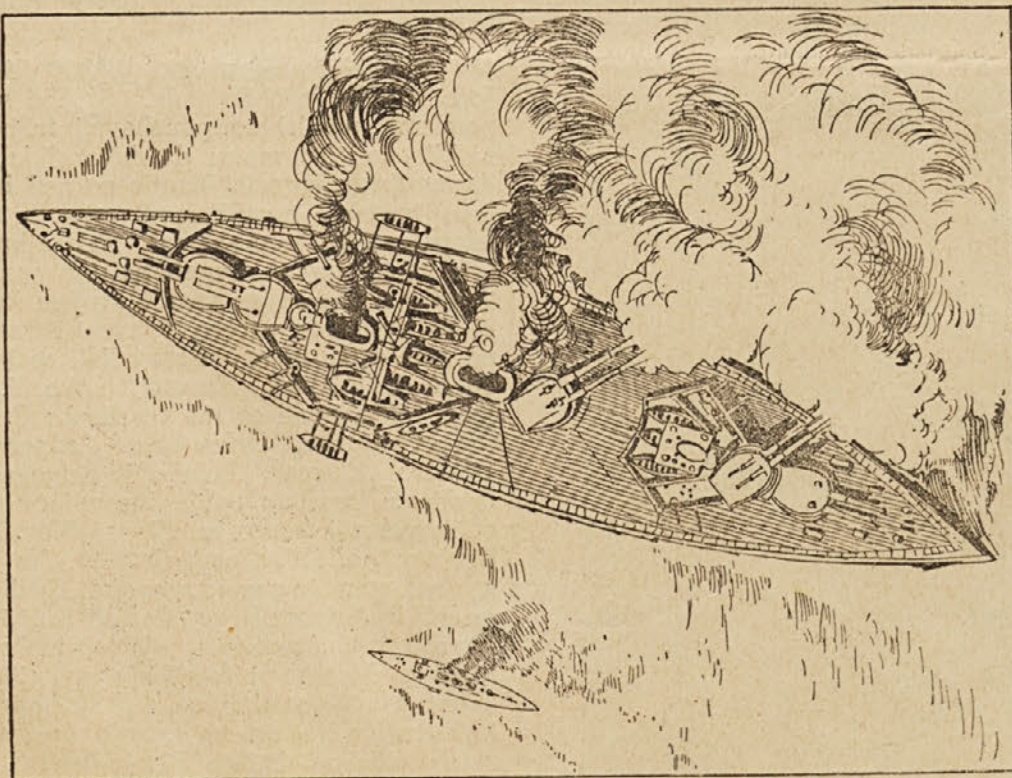
Kako dolgo so moški mladi? Madridski list „ABC“ je razpisal pred kratkim originalno vprašanje z nagrado: „Do katere starosti so moški mladi?“ Došlo je veliko odgovorov, izmed katerih so mnogi vredni, da se zapišejo. Tukaj nekaj teh odgovorov: „Moški so mladi do one dobe ko se jamejo truditi mladostno nastopati. — Mož je mlad, dokler se mu ne jame zagotavljati, da je že krepak in zelo mlad. — Mož je star, ako ga mlada dekleta poljubljajo z mrzlimi ustnicami. — Sloviti vojvoda Rihelieu, nečak velikega kardinala, je rekel večkrat: „Spoznam, da sem se postaral, ker jemljejo dame moje besede ljubezni kot poklone; poprej so jemale moje poklone za znak ljubezni.“ — Ako se vam kćerka smehlja in mati gubanči čelo, ste še zelo mladi. Če nasprotno, ste stari! — Mož je mlad, dokler je še v stanu zbuditi v damah ljubosumje.“ — Zadnji odgovor je dobil nagrado, ker se je za njega izreklo največ bralcev in sicer 28.256.

Želve in Indijanci. V Wetumka, Okla., so Creek-Indijanci pri zadnji veliki suši privezali želve v bližini potoka ob kol tako, da so mogle vodo videti, da pa je niso mogle doseči. Indijanci imajo vero, da obupane želve prosijo v tem slučaju „Velikega duha“ dežja, da se potok zopet tako napolni z vodo, da morejo biti na mokrem.

V zakonu.

Star samec: „Kako sem vesel, da se mi ni treba izgovarjati, ako pridem pozno zvečer domov. Kaj pa ti vselej svoji ženi rečeš, ko prideš pozno?“

„Jaz veliko ne govorim. Rečem ‚dober večer‘ in vse drugo pove že ona.“

Najnovejši angleški dreadnought.

Kranjska gora.

Kadar je v Ljubljani poldan, je

v Novem Jorku	6:05	zjutraj
„ Pekingu	1:02	„
„ Kaptanu (Kapstadt)	5:48	„
„ Melbournu	7:42	„
„ Amsterdamu	11:17	„
„ Berlinu	11:51	„
„ Bruslju	11:15	„
„ Budimpešti	12:14	pop.
„ Sibirju	12:34	„
„ Inomostu	11:43	zjutraj
„ Lvovu	12:33	pop.
na Dunaju	12:03	„
v Londonu	11:—	zjutraj
„ Madridu	10:42	„
„ Moskvi	1:27	pop.
„ Parizu	11:07	zjutraj
„ Pragi	11:55	„
„ Rimu	11:48	„
„ Petrogradu	1:—	pop.
„ Trstu	11:53	zjutraj

Katero slovensko gospodinjico koli vprašate, katera kavna primes ji najbolj ugaja, vsaka vam bo brez dvoma rekla: Kolinska kavna primes. To pa deloma zato, ker je ta kavni pridelek med vsemi v resnici najboljši,

in Kolinske kavne primesi noben drug kavni pridelek niti od daleč ne dosega, deloma pa seveda tudi zato, ker je Kolinska kavna primes edino res pristno domače blago.

Mednarodna plavalna tekma na Bledu se vrši 20. avgusta t. l. v kopališču Louisenbad z zelo zanimivim vzporedom.

Sigurnejše.

„Kako to, da hodite vedno po železniški progi — ali se ne bojite?“

„Ne, tam sem vsaj pred avtomobili na varnem!“

Slaba pisava.

Oče: „No, gospod učitelj, kako ste zadovoljni z mojim sinom? Ali napreduje?“

Učitelj: „Ne morem se pritožiti; v vseh predmetih dobro napreduje, samo njegove slabe pisave še nisem mogel izboljšati!“

Oče: „To nič ne de. — Fant postane zdravnik!“

Praktično.

Soproga milijonarja: „Za božjo voljo, zakaj si pa oblekel to raztrgano obleko?“

„Na davkarijo moram, povedat, koliko imetje imam!“

Zarubljen eksekutor. Nekega turškega trgovca z imenom Ali bi morali bili zarubiti radi zaostalega davka. Ko je vstopil eksekutor je rekel: „Nimam ničesar za zarubiti, kakor tole majhno reč“. Pri tem mu je pomolil pod nos prestrašnemu uradniku nabit samokres. „Ali pazi, efendi, tale reč se zelo rada sproži, ako mi pri tej priči ne daš denarja.“ Eksekutor se ni dolgo pomišljeval. Njegovo življenje je vredno več, kakor 50 funtov davčnega denarja, katerega je imel. Dal mu je hitro sveženj bankovcev ter tekkel k policiji in ji javil ta slučaj, ki je bil prvi v njegovi eksekutorski praksi. Ko so Alija prijeli je sicer menil, da je kot svoboden osmanski državljani, ravnal vsekakor pametnejše, kot finančni minister, ki hoče vzeti revežu denar, ki ga sploh nič nima.

Modni salon Ozmec & Vičič

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 4.

Bogata zaloga vsakovrstnih damskih in otroških klobukov. Žalni klobuki vedno v zalogi.

Kamenje lakote v Labi.

Hotel Dobrava

pred vhodom v Vintgar na
Blejski Dobravi 3 minute
od železniške postaje Do-
brava ob Bohinjski progi
ima 18 okusno oprem-
ljenih sob za tujce. Dobe
se vedno sveže postrve.
Dobra in cena postrežba.

Lepo stanovanje

z zelenjadem in sadnim
= vrtom =

se odda takoj ali za no-
vembrov termin. Vpraša se
v Spod. Šiški 97. ali v gradu
Tivoli (I. nadstropje levo).

Nova moda št. 7.

JOSIP KUKOVEC, Maribor

Tržaška cesta št. 7

priporoča svojo zalogo špecerijskega blaga
po najnižjih cenah kakor tudi cementna,
apni, raznih barv, olja in mineralnih vod.

Točna in solidna postrežba!

Opeko

najboljše vrste,
zlasti zarezno in
navadno strešno
in vsakovrstno
drugo opeko,
kupite dobro in po ceni samo pri slovenski
tovarni za glinske izdelke
v Račju.

+ Najboljše, najzaneslivejše pariške novosti,

kakor tudi izdelovanje vseh vrst chi-
rurških bandaž, kakor kilnih pasov
z ali brez peresa, trebušnih obvez, suspensorijev
itd., pokončne držaje, umetne ude in druge aparate
proti telesnim poškodbam po zdravniškem predpisu
priporoča

po nizkih cenah bandažist in rokavičar

FRANC PODGORŠEK

Maribor, Burggasse št. 7.

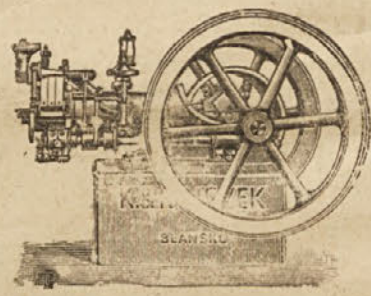

Tovarna strojev in livarna železa K. & R. Ježek, Blansko

Moravska

se priporoča v dobavo vseh vrst kme-
tijskih strojev. — Izdeluje sesalke, mo-
torje na bencin in sesalni plin. — Po-
polne opreme opekarn, šametnih tovarn,
in tovarn za cement, mlinov, žag. —
Najnovejše sestave transmisij.

Dopisuje slovensko. — Ceniki zastoj.

Opozarjamo na inserat o pasjih
pasmah vzrejovalnice „Flora“ v
Reporti pri Pragi, ki je slovansko
podjetje.

Listnica upravnštva.

Narodna Čitalnica pri Sv. Luciji ob
Soči. Naročnina poteče 6 oktobra 1911. Pozdrav-
ljeni! — Ponovno izjavljamo, da nam je 1. šteč.
popolnoma pošla in nemoremo ustreči na tozad-
evna naročila. Vsem onim, ki dobe na ovitku
križ s plavim svinčnikom se ustavi list, ako
tako ne pošljejo naročnino!

Listnica uredništva.

Ker nam v listu zelo primanjkuje prostora,
nameravamo — in sicer na nasvet iz mnogih strani
— opustiti roman „Zaman“. Če pa kdo vendar le
želi, da ga priobčujemo še nadalje, naj nam to takoj
sporoči. Toliko na znanje, da ne bo potem kake
pritožbe. — Pripravljenik pa imamo več krajših in
jako zanimivih povesti in črtic, katere bomo pri-
občevali namesto dolgovoznega romana „Zaman“,
ki bi izhajal sicer do novega leta in bi ga še ne
bilo konec.

Kupci

za več krasnih in dobička-
nosnih industrijskih objek-
tov, trgovin, obrti, posestev,
grajščin, vil itd., dobe po-
jasnila pri g. Kamenšek

:: v pisarni ::
„Universal“

v Ljubljani, Sodna
ulica 4.

Agitirajte in pošljite naročnino!

Sprejema zavarovanja človeškega
življenja po najraznovrstnejših
kombinacijah pod tako ugod-
nimi pogoji, ko nobena druga
:: zavarovalnica. ::

Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživetje in smrt z manjšajočimi
:: se vplačili. ::

: Rezervni fondi :
K 53,758.285-24.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slov.-nar. upravo

Vsa pojasnila daje:

Generalno zastopstvo v Ljubljani čigar pisarne so v Gosposki ul. 12.
lastnej bančnej hiši

Izplačane odškod-
in kapitalije
: K 115,390.603-65. :

Zavaruje poslopja in premičnine
proti požarnim škodam po naj-
nižjih cenah. Škode cenjuje takoj
in najkulantneje. Uživa najboljši
sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička iz-
datno podporo v narodne in
:: občnokoristne namene. ::

Dobro rodbinsko kavo

priredi že mali dodatek „pravega :Francka:“ s
kavnim mlinčkom iz tovarne Zagreb. Le vsled
svoje vedosežne izdatnosti in svoje nepreko-
šene kakovosti našel je pravi Franck toli
priljubljeni sprejem v slehrnem gospodinjstvu